

Силабус дисципліни

КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітньо-професійна програма: *«Менеджмент соціокультурної діяльності»*

Дисципліна циклу: нормативна

Рік навчання: 2. Семестр: 3

Кількість кредитів: 7

Мова викладання: українська

КЕРІВНИК КУРСУ

ППП:

к. іст. н., доц. Стефанишин Олена Василівна

Контактна інформація:

o.stefanyshyn@wunu.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

«Культурно-дозвіллева діяльність» – навчальна дисципліна, яка в контексті сучасних досягнень наукового та соціально-гуманітарного знання посилює теоретичну і світоглядну професійну підготовку бакалаврів зі спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є понятійний апарат культурно-дозвіллевої діяльності, історичні аспекти дозвілля, методика культурно-дозвіллевої діяльності, технологічний процес підготовки і проведення культурно-дозвіллевих програм, а також сервісно-технологічні основи організації дозвіллевої діяльності. Дана дисципліна сприяє формуванню у студентів цілісної уяви про культурно-дозвіллеву діяльність та успішному їх особистісному і професійному становленню у цій сфері.

Мета курсу – опанування студентами теоретико-методологічних основ культурно-дозвіллевої діяльності та сфер її реалізації; формування фахових компетентностей щодо організації та здійснення культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення. Особлива увага зосереджена на усвідомлення ролі соціокультурної діяльності як важливого суспільного явища, а також на вироблення навичок аналізу практичного досвіду та пошуку інноваційного розв'язання проблем соціокультурної сфери.

Зміст дисципліни «Культурно-дозвіллева діяльність» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та профілю освітньо-професійної програми.

Структура дисципліни

Тема	Результати навчання	Завдання / способи контролю
------	---------------------	-----------------------------------

Змістовий модуль 1.

Історія, теорія та методологія культурно-дозвіллевої діяльності

<p>Тема 1. Історичні аспекти становлення та функціонування сфери дозвілля</p>	<p>Знати передумови становлення та функціонування сфери дозвілля у період Античності. З'ясувати загальні тенденції дозвілля за часів Середньовіччя (V – сер. XV ст.). Розуміти вплив загальних соціально-культурних процесів на розвиток дозвіллевої сфери часів Середньовіччя. Розкрити суть дозвілля як засобу становлення власної волі та творчого начала в людині у період Відродження. Розрізняти моральні та етичні виміри дозвілля. Знати особливості дозвіллевих потреб та види дозвіллевих занять доби Відродження. Проаналізувати історію розвитку сфери дозвілля за індустріальної доби (середина XVII ст. – середина XX ст.). Знати види і особливості світського дозвілля, специфічні ознаки загальнодоступної дозвіллевої діяльності.</p>	<p>Тести, питання, творчі завдання, поточне опитування</p>
<p>Тема 2. Основні етапи організації культурно-дозвіллевої діяльності в Україні</p>	<p>На основі опрацювання наукових джерел дослідити першоджерела розвитку сфери дозвілля в дохристиянські часи (VI – X ст.). Розуміти особливості святково-обрядового дійства як засобу втілення потреби консолідації спільноти та передання соціальних і культурних традицій. Знати давні форми дозвіллевої діяльності українського народу, спільні форми колективного дозвілля релігійно-соціального спрямування. Дослідити виникнення перших національно-релігійних громадських організацій, братських шкіл, об'єднань, етнічно-культурних клубів; зародження культурно-освітніх організацій (гуртків), клубів, товариств культурно-просвітницького спрямування. Знати особливості змісту дозвіллевої діяльності в напрямі просвіти.</p>	<p>Тести, питання, термінологічний диктант, презентації, поточне опитування</p>
<p>Тема 3. Сутність та структура культурно-дозвіллевої</p>	<p>Знати сутнісні ознаки соціально-культурної та культурно-дозвіллевої інфраструктур. Розкрити зміст понять «культура вільного часу», «рекреація», «дозвілля», «відпочинок», «розваги», «вільний час». Знати і</p>	<p>Тести, питання, творчі завдання, презентації, поточне</p>

діяльності	охарактеризувати інститути культурно-дозвіллевої діяльності. Висвітлити діяльність сучасних культурно-дозвіллевих центрів, сімейно-побутові традиції та організацію культурного дозвілля. Розкрити проблеми культурно-дозвіллевої діяльності та сучасні позитивні тенденції розвитку культурно-дозвіллевого середовища. Організація відпочинку як цілісний комплекс послуг. З'ясувати місце дозвілля в структурі вільного часу людини, їх співвідношення та роль у житті людини. Оперувати поняттям «бюджет вільного часу» людини.	опитування
Тема 4. Соціальні функції, напрями і способи організації культурно-дозвіллевої діяльності	Знати соціальні функції та принципи культурно-дозвіллевої діяльності. Розуміти сутність цілепокладання в культурно-дозвіллевій діяльності. Визначити суспільний і культурний потенціал дозвілля. Розкрити роль культурної політики і правових механізмів у розвитку дозвіллевої діяльності. Уміти визначати напрями і способи організації культурно-дозвіллевої діяльності. Уміти характеризувати і організовувати певні види масового самодіяльного дозвілля. Розкрити сутність культурно-дозвіллевої інновації. Знати різноманітні форми проведення дозвіллевої діяльності. Розуміти значення діяльності організатора дозвіллевої діяльності, його соціальний статус. Сформувати перелік необхідних професійних якостей.	Тести, питання, презентації, поточне опитування
Тема 5. Методологічні підходи та методи дослідження дозвіллевої сфери	Розкрити сутність і напрями макросоціологічних та мікросоціологічних підходів у вивченні явищ вільного часу та дозвілля. Знати функції (контролю, латентні функції, дисфункції) та розуміти їх прояв у сфері дозвілля. Знати теорії конфлікту М. Вебера і Р. Дарендорфа, теорію соціального обміну Дж. Хоманса, теорію символічного інтеракціонізму Дж. Міда і Г. Блумера. Розуміти класову природу дозвілля.	Тести, питання, творчі завдання, презентації, поточне опитування

Змістовий модуль 2.

Технологія культурно-дозвіллевої діяльності

Тема 6. Теоретичні основи технології культурно-дозвіллевої діяльності	Дати ґрунтовний аналіз поняття технології культурно-дозвіллевої діяльності. Знати особливості та соціально-педагогічні умови функціонування технологій культурно-дозвіллевої діяльності. Визначити структуру технологічного процесу. Обґрунтувати етапи	Тести, питання, презентації, поточне опитування
---	---	---

	<p>організації культурно-дозвіллевої діяльності. Уміти пояснити механізм сприймання особистістю культурно-дозвіллевих програм. Визначити ціннісні орієнтації у створенні культурно-дозвіллевого середовища.</p>	
<p>Тема 7. Основи методики культурно-дозвіллевої діяльності</p>	<p>Розуміти сутність поняття методики культурно-дозвіллевої діяльності. Довести значущість та ефективність соціально-психологічної атмосфери в закладах культурно-дозвіллевої діяльності. Знати основні методи, які застосовуються в культурно-дозвіллевій діяльності. Визначити переваги та недоліки форм культурно-дозвіллевої діяльності (масові, групові, індивідуальні). Знати і уміти застосовувати на практиці методики інформаційно-просвітницької діяльності, художньо-публіцистичної діяльності, культурно-розважальної діяльності.</p>	<p>Тести, питання, творчі завдання, поточне опитування</p>
<p>Тема 8. Методика організації групової, колективної та індивідуальної культурно-дозвіллевої діяльності</p>	<p>Знати психолого-педагогічні особливості організації культурно-дозвіллевої діяльності. Обґрунтувати рівні розвитку дозвілля. Дати ґрунтовний аналіз пасивному та активному відпочинку. Розкрити сутність рекреаційної функція відпочинку. Розуміти значення творчого, диференційованого підходу до організації дозвілля. Уміти визначити зв'язок дозвілля з виробничою (навчальною) діяльністю колективу. Володіти навичками організації культурно-дозвіллевої діяльності з дітьми, молоддю, людьми похилого віку, сімейним колективом.</p>	<p>Тести, питання, вправи-ситуації, презентації</p>
<p>Тема 9. Специфіка ігрової діяльності та арт-терапії у сфері дозвілля</p>	<p>Розкрити зміст поняття, мету та функції гри. Знати особливості гри як соціокультурної діяльності. Розуміти структура гри, вимоги до її проведення. Довести значущість та ефективність гри у структурі дозвілля. Знати методики проведення дозвіллевих ігор. Розуміти значення використання гри як терапевтичного засобу. Знати діагностичні ігрові методики. Визначати доцільність індивідуальної ігротерапії, терапевтичних та корекційних ігор. Розкрити зміст поняття арт-терапії та її цільове призначення. Знати основні принципи проведення арт-терапевтичного заняття. Знати методики проведення групової тематично орієнтованої арт-терапії, лялькотерапії, бібліотерапії, ізотерапії, казкотерапії. Висвітлити методику проведення</p>	<p>Питання, творчі завдання, поточне опитування</p>

	корекційно-розвивального заняття.	
Тема 10. Особливості культурно-дозвілдової діяльності з різними категоріями населення	Уміти здійснювати характеристику різних категорій потенційних учасників культурно-дозвілдової діяльності за: місцем проживання, віком, професією, соціальним станом, уподобаннями. Розуміти і враховувати особливості аудиторії для ефективної організації культурно-дозвілдової діяльності. Розуміти різнобічний характер потреб людини. Знати особливості керівництва процесом формування естетичних інтересів та потреб різних категорій населення. Розуміти і враховувати можливості впливу громадських закладів (заклад освіти, театр, філармонія, бібліотека та ін.) на формування потреб у сфері дозвілля.	Тести, питання, вправи-ситуації, презентації
Тема 11. Організація культурно-дозвілдової діяльності з дітьми з особливими освітніми потребами	Розуміти значення і можливості дозвілля як важливого фактору соціально-культурної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами. Знати сфери, зміст і форми дозвіллевих занять дітей з особливими освітніми потребами. Визначити переваги розвиваючих ігор в процесі соціалізації дітей з особливими освітніми потребами. Уміти пояснити роль соціально-культурного патронаут сім'ї дитини з інвалідністю. Знати медитативні практики для дітей з особливими потребами дошкільного віку.	Питання, творчі завдання, поточне опитування
Тема 12. Самодіяльна творчість як форма дозвілля	Знати різновиди аматорських об'єднань та їх характеристики. Розуміти значення самоуправління, творчості, лідерства в аматорських об'єднаннях. Знати види і жанри самодіяльної творчості. Проаналізувати форми роботи в аматорському колективі. Розуміти значення, види та методику організації індивідуальних форм культурно-дозвілдової діяльності. Організація та проведення комплексних масових заходів. Уміти планувати та вести облік гурткової роботи. Знати особливості формування репертуару.	Тести, питання, творчі завдання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Дозвіллезнавство : навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
2. Главацька О.Л., Олійник Г.М. Підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної сфери до анімаційної діяльності. Інноваційна педагогіка. Науковий журнал. Випуск 20. Том 1. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 111–116.
http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/20/part_1/20-1_2020.pdf

3. Єсіна Н. О., Стрельнікова О. О. Поняття та сутність дозвіллевої діяльності як фактору всебічного розвитку особистості волонтера. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки. 2017. Вип. 2 (14). С. 63–70. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1294957>
4. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2015. 122 с.
5. Культурно-дозвіллева діяльність у сучасному світі : кол. монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 328 с.
6. Методика організації дозвілля різних вікових груп населення. Методичні рекомендації / укл. Л. В. Веклюк. Ужгород, 2015. 22 с. URL: http://zakfolkcenter.at.ua/doc/Metodychka_dozvillya_vikovyh_katehoriy.pdf (дата звернення: 20.08.2022).
7. Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Організація культурно-дозвіллевої діяльності» для студентів III курсу денної форми навчання зі спеціальності 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності» освітнього ступеня «бакалавр». Кременчук, 2019. 30 с. https://document.kdu.edu.ua/metod/2019_1491.pdf
8. Олексюк Г.В., Ангелко І.В., Самотій Н.С. Івент-індустрія: розвиток та проблеми в Україні. Регіональна економіка. 2020. №3 (97). С. 120–130..
9. Петінова О. Б. Теорія та історія соціокультурної діяльності: навчальний посібник. Одеса, 2018. 77 с.
10. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручник. Київ : Кандор, 2005. 166 с.
11. Пристінська М. С. Дозвілля школярів. Ігри кожного дня. Київ : Шкільний світ, 2018. 112 с.
12. Яременко Н. В. Дозвіллезнавство : навч. посібник. Фастів : Поліфаст, 2007. 460 с.
13. Leisure time in economic evaluation: theoretical and practical considerations
14. Tokarski, Walter & Zarotis, George F. (2020). Definition, concepts and research about leisure time. 5. 139-149. URL: https://www.researchgate.net/publication/348621913_Definition_concepts_and_research_about_leisure_time (дата звернення: 20.08.2022).

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності.** Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.

- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточну оцінку за курс розраховують таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
1. Усне опитування під час занять (5 тем по 5 балів= 25 балів)	20
2. Письмова робота 75 балів	
1. Усне опитування під час занять (7 тем по 5 балів= 30 балів)	20

2. Письмова робота 70 балів	
1. Підготовка КПЗ – max 40 балів. 2. Захист КПЗ – max 40 балів 3. Виконання завдань під час тренінгу =20 балів	20
1. Тестові завдання (10 тестів по 3 бали = 30 балів) 2. Теоретичне питання 30 балів 3. Практичне завдання 40 балів	40

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	дуже добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом